

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európai digitális egységes piaci stratégia

[COM(2015) 192 final]

(2016/C 071/11)

Előadó: Raymond HENCKS

Társelőadó: Thomas McDONOGH

2015. május 12-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikkére alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európai digitális egységes piaci stratégia

[COM(2015) 192 final].

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2015. november 24-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2015. december 9–10-én tartott, 512. plenáris ülésén (a december 9-i ülésnapon) 219 szavazattal 2 ellenében, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB támogatja az európai digitális egységes piacra irányuló stratégiát. Aggasztja azonban, hogy a tagállamok egy részében nincsen elég politikai szándék arra, hogy végbemenjen az áttörés egy kreatív és innovatív, és nem csupán fogyasztásközpontú digitális Unió megvalósulása felé.

1.2. A Jean-Claude Juncker vezette Európai Bizottság által javasolt, az európai digitális piac kialakítását célzó stratégia a korábbi, a digitális világra vonatkozó stratégiák és programok meghosszabbítása, és várhatóan új lendületet ad a késlekedő uniós digitális politikának. Ugyanakkor újdonságot jelent annyiban, hogy előtérbe helyezi a kereskedelmet és a fogyasztókat, valamint a kereskedelem és a fogyasztók számának bővítéséhez, a jobb feltételek és a fogyasztóvédelem kialakításához szükséges intézkedéseket.

1.3. Ezzel összefüggésben a legfontosabb feladat a készséghiány problémájának megoldása. Ez pedig éppen annyira eredhet a számolási és olvasási készségek problémájából, mint a digitális jártasságból, illetve az utóbbi felelősségteljes alkalmazásához kapcsolódó problémákból. Azután a piac előmozdításához az is szükséges, hogy a platformok használata egyszerű legyen, így nem szabad korlátozni a platformműveleteket. Harmadszor, megfelelő alkalmazásokra van szükség, ezért üdvözlendő a szabványosítás előtérbe helyezése. Az e-kormányzat bővítése segíteni fog annak elérésében, hogy több polgár végezzen digitális tevékenységeket. A fogyasztók szempontjából az EGSZB üdvözli azokat a kezdeményezéseket, amelyek arra irányulnak, hogy javítsák a fogyasztók és a vállalkozások digitális termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést szerte Európában.

1.4. A 4.2. fejezetben (A digitális hálózatok és szolgáltatások fellendülését elősegítő feltételek megteremtése) részletezett kezdeményezések némelyike (de nem mindegyike) a hálózati infrastruktúrához kapcsolódik és a digitális menetrend részét képezi. E javaslatok jelentőségét az adja, hogy kapcsolódnak az egységes piachoz és hogy rövid időn belül megkezdik végrehajtásukat. Az ebben a fejezetben említett többi kezdeményezés közül néhány a fogyasztói jogok szempontjából fontos.

1.5. Az EGSZB mindenképpen támogatja, hogy az Európai Bizottság meg kívánja szüntetni a 28 nemzeti digitális stratégia és piac által jelentett széttagoltságot, és azokat egyetlen európai megközelítésben fogná össze, biztosítva így az EU helyét a világszintű digitális gazdaság élvonalában, ahol a vezetői pozíciókat immár harmadik országok töltik be.

1.6. Az EGSZB-nek meggyőződése, hogy a bizonyos digitális területeken kiváló szakértelemmel és rengeteg tapasztalattal rendelkező Európai Unió még képes behozni lemaradását. Az EGSZB mindezekre tekintettel szorgalmazza, hogy az Európai Kutatási Téréség keretében fejlesszenek ki multidiszciplináris kutatási központokat és európai szinergiákat olyan területeken, mint a felhőalapú számítástechnika, a nanoelektronika, a nagyméretű adathalmazok (*big data*) tárolása és kezelése, a távolból lekérdezhető és irányítható eszközök (összekapcsolt objektumok), valamint az intelligens szolgáltatások.

1.7. Az EU akkor hozhatja be ezt a hátrányt, ha rövid távon sikeresen vonja össze erőforrásait a 28 tagállamban kifejtett állami és magánszintű erőfeszítések mozgósítása és összehangolása érdekében, eközben pedig minden érintett felet bevon a digitális egységes piaci stratégiáról szóló vitákba. Az EGSZB támogatja, hogy az Európai Bizottság kötelezettséget vállaljon arra, hogy a digitális egységes piachoz kapcsolódó minden egyes jövőbeli fellépése kapcsán nyilvános konzultációt tart.

1.8. Az EGSZB sajnálattal állapítja meg, hogy a digitális stratégia (a digitális készségekkel kapcsolatos kérdésektől eltekintve) nélkülözi a szociális dimenziót, holott a szolgáltatások és vállalkozási modellek fejlődése gyökeres változásokat hoz a munka világába. Az EGSZB úgy véli, hogy a potenciális előnyök mellett a mindennekelőtt a biztonság, a munkaszervezés és a szociális biztonság terén jelentkező számos kockázatot és kihívást is figyelembe kell venni, amint a szerződés által a szociális párbeszédre vonatkozóan előírt eljárásokat és a horizontális szociális záradékot is. Ezeknek úgyszintén helyet kell kapniuk az európai egységes piaci stratégiában ⁽¹⁾. Az EGSZB szerint a szociális dimenzióknak – a foglalkoztatás terén jelentkező összes következményével együtt – az európai digitális egységes piaci stratégia negyedik pillérét kellene képeznie.

2. Bevezetés

2.1. Az EGSZB „digitális egységes piac” alatt a tranzakcióknak és tevékenységeknek az EU már létező belső piacáról az internetre történő áthelyezését érti. Ez részben már megtörtént, az Európai Bizottság által körvonalazott kezdeményezéseket azonban úgy alakították ki, hogy a digitális világban rejlő összes előnyt kihasználják. A piaci tevékenységek és tranzakciók közé tartozik termékek előállítása és szolgáltatások nyújtása, valamint a közvetítés, a terjesztés és a fogyasztás. A fogyasztók (F), vállalatok (V) és hatóságok (H) között lezajló tranzakciók mind a közösségi hálózatok hatását, mind pedig a megosztáson alapuló társadalom felé történő átmenetet tükrözik. A hatóságok a digitális egységes piacon a szolgáltatásnyújtó szerepét töltik be.

2.2. A vállalati folyamatok áthelyezésének előnyei nyilvánvalóak: az értékláncba való integrálódás nagyobb foka, a folyamatok felgyorsulása a tervezéstől a megvalósításig, a felhasználói felület fejlődése (különösen a közösségi hálózatok keretében), illetve általában jobb versenyképesség. Az átállás folytatódásával megnyílik az út a „tárgyak internete” és a negyedik ipari forradalom felé.

2.3. A belső piac egyedülálló jellemzője az, hogy kialakításából adódóan határokon átnyúló jellegű, így elviekben jól illeszkedik az internet lehetőségeinek kihasználásához. Vannak azonban problémák magával a belső piaccal, a szabályok, törvények és rendelkezések digitális környezethez való illesztésével; hiányosságok tapasztalhatók a „V”, „H” és „F” csoportok digitális felkészültsége terén, a digitális egységes piac technológiai infrastruktúrája elégtelen, és esetlegesen kérdéseket vet fel a nagyméretű platformok erőfölénye is.

2.4. A digitális egységes piac megvalósításának projektjével párhuzamosan az Európai Bizottság a digitális menetrendet is kezeli. Ez utóbbi azon jogos aggályok megoldását célozza, amelyek szerint az EU nincs megfelelő mértékben jelen a világszintű hardver- és szoftveriparban – ezek a kérdések azonban nem túl lényegesek a digitális egységes piac szempontjából. Az Európai Bizottság szerint a digitális egységes piac kiteljesítéséből a GDP és a foglalkoztatás sokat profitálhat; az ehhez megteendő lépések mindegyikéhez elegendő az EU és a tagállamok jelenlegi kapacitása.

2.5. Az egységes szolgáltatási piac megteremtésének sikertelensége komoly következményekkel jár a digitális egységes piac fejlődésére. A tagállami gazdaságokban a szolgáltatási szektor a domináns ágazat. A szolgáltatásnyújtást egyre inkább internetes tranzakciók határozzák meg; a digitális egységes piaci stratégia terén elért eredmények önmagukban is megkönnyíthetik az egységes szolgáltatási piac kiteljesedését.

2.6. A papíralapú tranzakciókra szabott, az e-kereskedelem első évtizedeiben kialakított szabályok, rendelkezések és törvények immár akadályozzák a digitális egységes piac megvalósulását. Az EGSZB üdvözli a javasolt jogalkotási programot és a kitérőt ambiciózus ütemtervet:

- jogalkotási javaslatok egyszerű és hatékony tagállamközi szerződési szabályokra mind a fogyasztók, mind a vállalkozások számára,
- a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet felülvizsgálata,
- a csomagkézbesítésre vonatkozó intézkedések,

⁽¹⁾ Az EGSZB véleménye: *A digitalizáció hatásai a szolgáltatási iparágakra és a foglalkoztatásra* (HL C 13., 2016.1.15., 161. o.).

- széles körű felülvizsgálat a területi alapú indokolatlan tartalomkorlátozás megszüntetésére irányuló jogalkotási javaslatok előkészítése céljából,
- versenyjogi vizsgálat indítása az e-kereskedelmi ágazatban, az internetes termékkereskedelemre és az internetes szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan,
- a szerzői jogi rendszer reformjára irányuló jogalkotási javaslatok,
- az eltérő héaszabályozások miatt a vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek csökkentésére irányuló jogalkotási javaslatok,
- az adatok tulajdonjogára, a (pl. a felhőszolgáltatók közötti) szabad adatforgalomra és az európai számítási felhőre irányuló kezdeményezések,
- az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv felülvizsgálata.

2.7. A fenti, 2.5. pontban körvonalazott jogalkotási program egyértelmű; az internettel kapcsolatos ismereteknek, készségeknek és jártasságnak a „V”, „H” és „F” csoportokban való bővítésére irányuló fellépések azonban sokkal kevésbé világosak.

- A digitális készségek és szakértelem szintje közel sem megfelelő – különösen az uniós polgárok számos csoportja körében –, amint az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos javaslatai sem kielégítőek. Az EGSZB sajnálja, hogy az Európai Bizottság nem tulajdonít megfelelő jelentőséget ennek a digitális egységes piac és az európai információs társadalom szempontjából létfontosságú sikertényezőnek,
- a kulcsfontosságú ikt-szabványokra irányuló terv elfogadása és az európai interoperabilitási keret kiterjesztése a közszolgáltatásokra,
- új e-kormányzási cselekvési terv, a „csakis egyszer” elvre irányuló kezdeményezés és a cégnyilvántartások összekapcsolására irányuló kezdeményezés.

Ezek a kezdeményezések együttesen hatással lesznek majd a polgárokra, a kkv-kra, a kormányzati és magánszektorbeli szolgáltatásokra, valamint a digitális egységes piac megvalósításához középponti jelentőségű ágazati alkalmazásokra. E javaslatok pontossága és végrehajtásuk gyorsasága kívánnivalót hagy maga után. Az EGSZB szorosan nyomon fogja követni ezeknek az EU és a tagállamok ellenőrzése alatt álló kezdeményezéseknek az alakulását.

2.8. Számos alapvető jelentőségű infrastruktúrára irányuló kezdeményezést is javasol az Európai Bizottság:

- a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről szóló irányelv felülvizsgálata,
- a távközlési szabályozás reformjára irányuló jogalkotási javaslatok,
- az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata (az Európai Bizottság át fogja azt dolgozni),
- szerződéses kiberbiztonsági köz-magán társulás létrehozása.

A távközlés és a kiberbiztonság jelentősége egyértelmű, ám sürgős a vezetékes, műholdas és széles sávú audiovizuális közvetítés szabályainak tisztázása is.

2.9. A digitális egységes piac hajtómotorját a platformok képezik. Ezeket az „F”, „V” és „H” csoport legtöbb tagja napi szinten használja. A platformok hozzáférhetőek, könnyen használhatóak és sok esetben ingyenesek. Továbbfejlesztésükre mindenképpen szükség van, ám ehhez kapcsolódnak aggályok is:

- Elősegítik olyan radikális változásokkal járó alkalmazások megjelenését, amelyek kihívások elé állítanak bizonyos ágazatokat vagy nagy múltú cégeket. A fogyasztók számára hasznosak, ám a nagy múltú cégek megkérdőjelezzik jogszerűségüket.
- Számos platform domináns pozícióban van, ami kérdéseket vet fel az erőfölénnyel való esetleges visszaélés kapcsán.

- A legtöbb jelentős platform székhelye az EU-n kívül van, ám létezik uniós platformfejlesztési ágazat is, amely a túléléshez és a prosperáláshoz kiegyenlített versenyfeltételeket igényel.

Az EGSZB ezért üdvözli az „Átfogó elemzés a piaci platformok szerepéről és a jogellenes internetes tartalomról” című felmérést. A digitális egységes piac sikeres megvalósulásához szükség van arra, hogy a platformok zökkenőmentesen működjenek, ezért a jogérvényesítés semmiképpen nem korlátozhatja a platformok mozgásterét.

- 2.10. A fenti elemzés fényében az EGSZB úgy véli, hogy valószínűleg a 2.7. pontban körvonalazott uniós program jelenti a stratégia Achilles-sarkát, és a platformok kapcsán „fenntartásainak” ad hangot.

3. Általános megjegyzések

- 3.1. Tagadhatatlan, hogy az Európai Unió a mai napig nem használta ki teljes mértékben a digitális technológiákban rejlő hatalmas lehetőségeket. Ennek elsődleges oka az, hogy az európai piac továbbra is 28 nemzeti piacra tagolódik.

- 3.2. Egyes tagállamok azonban láthatóan szívesebben tartanak fenn és fejlesztenek tovább tisztán nemzeti digitális stratégiát ahelyett, hogy utat törnének a kreatív és innovatív európai digitális Unió megvalósulása felé. Ezzel párhuzamosan a német és a francia gazdasági miniszter egy közös keret kialakítását kérte, amelynek fő pilléreit e két ország alkotná.

- 3.3. Az EGSZB megjegyzi, hogy néhány tagállami miniszterelnök írásban küldte meg a Tanács elnökének a stratégia végrehajtásával kapcsolatos kifogásait. Levelükben kiemelték: „Csak olyan területeken szabadna szabályokat alkotnunk, ahol az intelligens szabályozás elvei és alapos hatásvizsgálat által is alátámasztott egyértelmű bizonyíték van annak szükségességére. Nagyon is egyértelmű, hogy a digitális egységes piac csak akkor lehet sikeres, ha nem fojtja el az innovációt, a beruházást és a vállalkozói szellemet.” Az EGSZB osztja ezt az álláspontot, ám azzal a kitételrel, hogy a fogyasztók és a munkavállalók érdekeit is hasonlóképpen figyelembe kell venni.

- 3.4. Az Európai Bizottság ezt a digitális egységes piac megvalósítására irányuló új stratégiát a 2010-es európai digitális menetrend meghosszabbításának tekinti, amely 101 fellépést vett tervbe. Ezek közül az Európai Bizottság szerint 72 megvalósult és 23-nak meghatározott határidőn belül meg kell valósulnia, ám ez nem jelenti azt, hogy a digitális egységes piac kiteljesedik – ezért aztán a kezdeményezések egy része megtalálható az új, itt vizsgált stratégiában is.

- 3.5. Az új Európai Bizottság politikai irányvonalainak ismertetésekor az elnök, Jean-Claude JUNCKER úgy becsülte, hogy *egy összekapcsolt digitalizált egységes piac létrehozásával akár 250 milliárd eurónyi növekedési többletet is elérhetünk, és több százezer új munkahelyet teremthetünk*. A tárgyalt közlemény szerint az európai GDP 415 milliárd euróval növekedhet, a digitális gazdaságért és egységes piacért felelős két európai biztos pedig arról beszél, hogy egy digitális egységes piac 3,8 millió új munkahelyet eredményezhet.

- 3.6. Az EGSZB szerint a céllal ellenkező hatást ér el az, ha az embereket az Európai Bizottságon belüli forrásuk függvényében jelentősen eltérő, ám mégis megkérdőjelezhetetlennek beállított, noha kevésbé hiteles számadatokkal sokkoljuk. Az ilyen kijelentések végeredményben a politikai döntéshozókkal szemben bizalmatlanságot, a valós problémák iránt pedig közömbösséget szülnek.

- 3.7. Az Európai Bizottság a mai napig nem támasztotta alá bizonyítékokkal, hogy az ehhez hasonló előrejelzései valóra váltak volna. Az EGSZB azt kéri, hogy mandátumidőszaka végén a jelenlegi Európai Bizottság ismertesse fellépései mérlegét, és vesse azt össze jóslataival.

- 3.8. Az EGSZB úgy véli, hogy nem reális azt várni, hogy a jelenlegi Európai Bizottság mandátuma idején megvalósul a digitális egységes piac – annál is inkább, mivel nem kerültek közzétételre az ezt alátámasztó hatástanulmányok vagy tudományos kutatások. Az EGSZB szerint az Európai Bizottság becsléseit szembesíteni kellene azokkal a tanulmányokkal, amelyek szerint a digitális átalakulás jelentős munkahelyvesztést okoz ⁽²⁾.

- 3.9. Az Európai Bizottság szerint az összekapcsolt digitális piac létrehozásával Európa megőrizhetné előkelő helyét a világban a digitális gazdaság területén, lehetővé téve egyúttal, hogy az európai vállalkozások az Unión kívül is fejlődjenek.

⁽²⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

3.10. Az EGSZB sajnálattal állapítja meg, hogy lényegesen meggyengült a 2000-ben elfogadott lisszaboni stratégia keretében megfogalmazott törekvés, hogy az Unió a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává váljon, amely képes tartós gazdasági növekedést produkálni a foglalkoztatás mennyiségi és minőségi növelése, illetve a társadalmi kohézió fokozása mellett.

3.11. Az Európai Unió lemaradófélben van.

A digitális gazdaság területén az Egyesült Államok és Ázsia vette át az uralmat. Az elektronikus hírközléssel foglalkozó mintegy ötven nagy európai gazdasági szereplőre 28 különböző nemzeti szabályozási keret vonatkozik, miközben az amerikai piac hat nagy szereplőjének és a kínai piac három óriásának tevékenységét egységes keret szabályozza. Az Európán belüli digitális piacról mint integrációs tényezőről alkotott elképzelés a határok nélküli digitális világban már nem tartható, és egyébiránt nem akadályozta meg a harmadik országok nagy platformjait abban, hogy a legtöbb uniós országban monopóliumokat vagy oligopóliumokat hozzanak létre.

3.12. Az EGSZB azonban továbbra is reméli, hogy az EU még behozhatja a lemaradását, és hogy az európai digitális egységes piaci stratégia képes új életet lehelni az ágazatba. Ennek azonban feltétele, hogy ne csak használjon, hanem létre is hozzon digitális tartalmakat, hogy minőségi ugrást segítsen elő a társadalomban a fiatalok digitális készségeinek és e készségek felelősségteljes alkalmazásának a kifejlesztését célzó korai oktatás felé, megszüntesse a digitális szakadékokat, garantálja a hozzáférést minden polgár (köztük a fogyatékossgal élők) számára, és biztosítsa azt, hogy az állami és a magánszektor megfelelő mértékben ruházzon be az oktatásba, a szakképzésbe és a kutatásba.

3.13. Az Uniónak tehát össze kell vonnia forrásait az állami és a magánszektor erőfeszítéseinek mozgósítása és a 28 tagállamon belüli összehangolásuk érdekében. Erre mindenképpen szükség van, ha az EU nem akar elmenni a digitális gazdaságban rendszeresen egymást követő olyan mérföldkövek mellett, mint amilyen a mobilalkalmazások számának néhány év alatti robbanásszerű növekedése, a felhőalapú számítástechnika, a *big data* technológia fejlődése, vagy az internet-hozzáférés terén megkerülhetetlen tényezővé vált, óriási digitális szolgáltató platformok jelentette stratégiai kihívások megjelenése. A digitális egységes piaci stratégiával kapcsolatos vitába minden érdekelt felet be kell vonni, és az inkluzív társadalom megvalósításának céljával figyelembe kell venni a polgárok, a fogyasztók, a munkavállalók és a fogyatékossgal élő személyek alapvető jogainak védelmét.

3.14. Az EGSZB kénytelen megállapítani, hogy a digitális egységes piaci stratégia teljes mértékben nélkülözi a szociális dimenziót, a digitalizáció foglalkoztatásra kifejtett hatásait és azok kockázatait pedig nagymértékben figyelmen kívül hagyja. Eközben a szolgáltatások és a vállalkozási modellek fejlődése alapvető változásokat okoz a munka világában, ami lényegi következményekkel jár a munka jellegére és a vállalkozások struktúrájára, illetve a kollektív szerződések felbomlásának kockázatát hordozza. Fentiekre tekintettel a szerződés által a szociális párbeszédre vonatkozóan előírt eljárásoknak, valamint a horizontális szociális záradéknak helyet kell kapniuk a digitális egységes piaci stratégiában. „A digitalizáció hatásai a szolgáltatási iparágakra és a foglalkoztatásra az ipari szerkezetváltás keretében” című (CCMI/136) véleményében az EGSZB egy sor ajánlást fogalmazott meg annak megelőzése érdekében, hogy a digitális világ fejlődése rontsa a létező szakképzési, munkahelyvédelmi, társadalombiztosítási és adórendszerek hatékonyságát. Az EGSZB szerint a szociális dimenzióknak – a foglalkoztatás terén jelentkező összes következményével együtt – az európai digitális egységes piaci stratégia negyedik pillérét kellene képeznie.

3.15. Egy másik terület, amelyen az EU-nak alkalma nyílik érvényesíteni álláspontját, a *big data* technológia területe, ahol az adatgyűjtés és -kezelést szervező technikai szabványok még kidolgozásra várnak. Ennek eléréséhez a különböző nemzeti szabályozásokat olyan összefüggő európai keretben kell egyesíteni, amelyet az intelligens adatkezelési politikának köszönhetően a különböző területeken – mint a gyógyászat, a közegészségügy, a személyi szolgáltatások, az agrár-élelmiszeripar stb. – a gazdasági érdekeknek és a magánélet védelmének kiegyensúlyozott megjelenítése jellemez.

3.16. Az Európai Unió, amelyben megszokottak a technikai előírásokról szóló viták a tagállamok között, az e területen szerzett tapasztalataira támaszkodhat annak érdekében, hogy minőségi jogi keret alapján európai adatpolitikát hozzon létre, és felügyelete alatt tartsa a személyes adatokra vonatkozó szabályokat (lásd: SWIFT), hogy azokat ne más szereplők írják elő.

3.17. Az EGSZB egyébiránt felhívja a figyelmet arra, hogy a digitális ágazatban a két nem képviselőjét rendkívüli egyenlőtlenség jellemzi, és hogy az ikt-szakemberek túlnyomó többsége férfi. Tekintettel az ikt-ágazatban meglévő, nagyszámú betöltetlen álláshelyre, az Európai Uniónak és a tagállamoknak minél több női munkakeresőt kellene arra ösztönözniük, hogy a digitális gazdaságban vállaljon munkát.

3.18. A Világbank „*Golden growth – restoring the lustre of the European economic model*” [„Arany növekedés – az európai gazdasági modell tündöklésének visszaállítása”] című jelentésében az Európai Uniót hat tömbre osztja, hogy a digitalizációra vonatkozó mérőszámok alapján rámutasson a tagállamok között a technológiák elterjedése, a digitális készségek és alkalmazások, valamint az elektronikus kereskedelem terén jelentkező nagy különbségekre. Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy teljes mértékben vegye tekintetbe ezeket a különbségeket akkor, amikor meghatározza munkatervének kiemelt fellépéseit.

3.19. Végezetül az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság kijelentését, amely szerint – a mintegy 21,4 milliárd eurós uniós finanszírozás mellett – az Európai Stratégiai Beruházási Alap rendeletetése az, hogy digitális projektek széles körét támogassa, valamint megjegyzi, hogy az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap fontos kiegészítő finanszírozási lehetőségeket biztosít. Az EGSZB örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság együttműködik majd az EBB-vel, a projektgazdákkal és a tagállamokkal annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló kereteket teljes mértékben felhasználják. Felveti azonban a kérdést, hogy mi az oka annak, hogy a tagállamok számára kiutalt uniós alapok felhasználásának mértéke nagyon alacsony. Az EGSZB kéri e téma elemzését annak érdekében, hogy a jövőben garantálva legyen a hatékony és eredményes felhasználás.

4. Konkrét megjegyzések

4.1. A digitális termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása a fogyasztók és a vállalkozások számára Európában

4.1.1. Jogalkotási javaslatok egyszerű és hatékony tagállamközi szerződési szabályokra

Ez a kezdeményezés ambiciózus, ám amennyiben megvalósítható, mindenképpen támogatásra érdemes. Ennek ellenére a határokon átnyúló kereskedelem, függetlenül attól, hogy online történik-e, a nyelvi és kulturális problémák miatt továbbra is kihívást fog jelenteni a kkv-k és magánszemélyek számára. Az EU összes nyelvén elérhető, korrekt és egyszerű módon megszövegezett standard szerződés megszüntet egy fontos akadályt, ám mások – például a határokon átnyúló vagy belföldi e-kereskedelem biztonságossága miatti aggályok – megmaradnak. Ennek kapcsán üdvözlendő a kiberbiztonsággal kapcsolatos kezdeményezés.

Az EGSZB arra számít, hogy az európai digitális egységes piacra vonatkozó stratégia megvalósítása során valamennyi javaslat magas szintű fogyasztóvédelmet biztosít, és egyik tagállamban sem vezet a jelenlegi védelmi szint csökkenéséhez.

A szociális partnerek körében van némi aggodalom annak kapcsán, hogy a határokon átnyúló elektronikus kereskedelem veszélybe sodorhatja a létező nemzeti vállalatokat. Ez az aggály előtérbe helyezi annak szükségességét, hogy a stratégiát szociális dimenzióval egészítsük ki.

4.1.2. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet felülvizsgálata

A hatékony együttműködés nyilvánvalóan alapvető feltétel a határokon átnyúló fogyasztóvédelem zökkenőmentes működéséhez. A határokon átnyúló e-kereskedelem elfogadottá válásához valószínűleg központi jelentőségű lesz az időben történő kártérítési és jogorvoslati eljárásoknak.

Mindent meg kell tenni a kkv-kra nehezedő szabályozási jellegű terhek csökkentése érdekében.

Az EGSZB szerint az Európai Bizottságnak:

- biztosítania kellene, hogy a fogyasztók országhatárokon keresztül is méltányos és észszerű feltételek mellett férhessenek hozzá legalísiman elérhető tartalmakhoz,
- át kellene tekintenie, hogy milyen mértékű megkülönböztetéssel szembesülnek a fogyasztók az interneten a lakóhelyük szerinti ország függvényében, és hogy ez milyen gazdasági és fogyasztóvédelmi következményekkel jár. Ennek alapján pedig javaslatokat kellene tennie a megkülönböztetés minden formájának kezeléséhez szükséges lépésekre,
- ellenőriznie kellene a fogyasztóvédelmi jogok alkalmazását és érvényre juttatását, meg kellene határoznia, hogy a fogyasztói jogok miként alkalmazandóak a digitális termékekre, és biztosítania kellene, hogy a fogyasztók és vállalkozások tisztában legyenek jogaikkal és bízzanak azok érvényesítésében.

4.1.3. A csomagkézbesítésre vonatkozó intézkedések

A gyors reagálású csomagkézbesítés kulcsfontosságú a fogyasztói elégedettséghez a hazai e-kereskedelmi piacokon, és jól is működik. Logikus, hogy hasonlóképpen támogatni kell a határokon átnyúló e-kereskedelmet, bár az EGSZB megjegyzi, hogy Európában már működnek jelentős nemzetközi csomagkézbesítő szolgáltatók.

4.1.4. Széles körű felülvizsgálat a területi alapú indokolatlan tartalomkorlátozás megszüntetésére irányuló jogalkotási javaslatok előkészítése céljából ⁽³⁾

Ez kiterjed mind az e-kereskedelemre, mind az audiovizuális szolgáltatásokra. Az e-kereskedelemben a termékek és szolgáltatások kereséskor ritkán jelennek meg a kereső földrajzi helyén kívüli eredmények. A másik szélsőséges esetben viszont túlságosan bőséges lenne a választék, ha az egész EU-ból jelennének meg eredmények.

A keresést végrehajtó személy beállíthatja, hogy a keresőmotor melyik földrajzi területen keressen. A gond az, hogy másik földrajzi területen elhelyezkedő fogyasztók megkülönböztető árázással szembesülhetnek, amint azt a közelmúltban a párizsi Disneyland esetében is láttuk. Az EGSZB támogatna olyan fellépéseket, amelyek garantálják, hogy a határokon átnyúló kereskedelem egyenlő versenyfeltételek mellett folyjon, és így a fogyasztók védve legyenek. Problémát jelent az is, hogy egyes esetekben bizonyos honlapokhoz egyszerűen megtagadják a külföldről való hozzáférést.

Az audiovizuális blokkolásnak két dimenziója van: a külső hozzáférés korlátozása azon utazó belföldi személyek számára, akik otthon jogosultak a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, illetve a külső hozzáférés korlátozása olyan nem belföldi személyek számára, akiknek a hozzáférési igénye uniós polgárságon alapul. Az első esetben az EGSZB digitális azonosítók bevezetését ajánlja a hozzáférés megkönnyítésére. A második esetben az EGSZB tudatában van annak, hogy a területi alapú tartalomkorlátozást vagy jogosultsági korlátozásokat, vagy pedig kereskedelmi megfontolások okozzák. Egy észszerű jogi keret hasznos lenne, ám ügyelni kell arra, hogy az ne zavarja meg a reklámozáshoz és a piaci hozzáféréshez kapcsolódó üzleti modelleket.

4.1.5. Versenyjogi vizsgálat indítása az e-kereskedelmi ágazatban, az internetes termékkereskedelemre és az internetes szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan

Az EGSZB üdvözli, hogy a versenyhatóságok felügyelik a piacot, és hogy szigorú szankciórendszer alkalmazható az erőfölénnyel való visszaélés esetén. Az EGSZB ugyanakkor megjegyzi, hogy a technológiát és a digitális gazdaságot nagyméretű vállalatok viszik előre, amiből az egész gazdaság és társadalom profitál. Ezért az EGSZB határozottan azt ajánlja, hogy a tervezett vizsgálatok szigorúan a megalapozott kereskedelmi és versenyjogi elvekre alapuljanak.

4.1.6. A szerzői jogi rendszer reformjára irányuló jogalkotási javaslatok

Az EGSZB támogatja ezeket a javaslatokat, amennyiben a különféle kereskedelmi üzleti modellek életképesek maradnak, és tiszteltben tartják a szellemi tulajdonjogok birtokosainak jogait.

4.1.7. A műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről szóló irányelv felülvizsgálata

Ez az irányelv a műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szól. Az EGSZB egyetért azzal, hogy egyrészt a 4.1.6. pontban említett jogalkotási javaslatok keretében, másrészt pedig az ezekben az iparágakban zajló alapvető változások fényében felül kell azt vizsgálni.

4.1.8. Az eltérő héaszabályozások miatt a vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek csökkentésére irányuló jogalkotási javaslatok

A digitális egységes piaci stratégia sikerének egyik fontos tényezője a digitális gazdasággal kapcsolatos adópolitika, hiszen a jelenlegi helyzetben nyilvánvaló, hogy az európai és nemzeti adójogok nem igazodnak a digitális gazdasághoz, és kedveznek az adóelkerülésnek és a tisztességtelen versenynek. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság héára vonatkozó megközelítésével (amely a szolgáltató letelepedési helye helyett az ügyfél tartózkodási helyét veszi figyelembe), valamint a közvetlen adózás elvével, amely szerint a hasznot ott kell megadóztatni, ahol az érték keletkezett, továbbá támogatja az Európai Bizottság azon törekvését, hogy csökkentse a különböző héarendszerek miatt a vállalkozásokra háruló adminisztratív terheket. A (iv) pontot illetően egyszerűbb megoldás lehet az, hogy az EU-n belüli tranzakciókat is a kivételek közé sorolják.

⁽³⁾ 2006/123/EK irányelv.

4.2. A digitális hálózatok és szolgáltatások fellendülését elősegítő feltételek megteremtése

4.2.1. A távközlési szabályozás reformjára irányuló jogalkotási javaslatok

Európa, Ázsia és az Egyesült Államok távközlési piaca között az a nyilvánvaló különbség, hogy az európai piac széttöredezett. Ahhoz, hogy olyan szervezetek jöhessenek létre, amelyek rendelkeznek a világszintű versenyhez szükséges beruházási volumennel és kutatási kapacitással, a felülvizsgálat során – a digitális adatforgalom exponenciális növekedésére tekintettel – figyelembe kell venni az 1. és 2. szintű internetes kommunikációs szolgáltatásokat nyújtók kapacitását. A felülvizsgálatnak ezenkívül kiegyensúlyozott megoldást kell keresnie a hálózatsemlegesség problémájára is. Mivel az audiovizuális média terjesztésére jelenleg és a jövőben is az interneten kerül sor, a távközlési szolgáltatóknak rendelkezniük kell azzal a szabadsággal, amelynek révén megfelehetnek a felhasználók minőséggel és terjesztési sebességgel kapcsolatos elvárásainak.

Az Európai Bizottság javaslatai kapcsán az EGSZB üdvözlöi, hogy azok továbbra is hangsúlyt helyeznek a fogyasztóvédelemre, és törekszenek a töredezettség csökkentésére és a harmonizáció fokozására.

4.2.2. Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata

Egyértelmű, hogy jelentős különbségek vannak az engedélyezett műsorszolgáltatók szabályozása és a szabályozatlan szolgáltatásnyújtók tekintetében. A képet még jobban torzítja a szabályozott adások széles sávon történő továbbközvetítése és az online videotéka szolgáltatást (VOD) nyújtó honlapok sokasága, a hírközlésben jelen lévő bloggerek serege, valamint a legtöbb nyomtatásban megjelenő hírlaphoz immár kapcsolódó digitális kiadás.

Az EGSZB azonban kétli, hogy kívánatos lenne megkísérelni azt, hogy minden szolgáltatást egyformán szabályozzanak. A lineáris műsorszolgáltatásnak egyrészt közszolgálati kötelezettségek, másrészt pedig a nézők rendelkezésére álló választék korlátozottsága miatt be kell tartania bizonyos normákat. A széles sávú honlapokhoz való hozzáférés, valamint a szülői felügyelet is a néző döntésétől függ. Az iparágban végbemenő változások gyorsasága miatt ideje felülvizsgálni és módosítani az irányelvet, ám ennek során törekedni kell az egyensúlyra.

4.2.3. Átfogó elemzés a piaci platformok szerepéről és a jogellenes internetes tartalomról

Világos, hogy az EU digitális menetrendje nagymértékben támaszkodik a platformokra, amelyek egyben a hajtómotorját is képezik, amint az a világ más régióiban is megfigyelhető. A főbb platformok sikerük miatt erőfölénybe kerültek, ám ezzel nem szabad visszaélni. Az EGSZB azonban figyelmezteti az Európai Bizottságot arra, hogy nem korlátozhatja e vállalkozások működését csak azért, mert egyszerre nagyok és sikeresek. Ezzel ugyanis azt kockáztatná, hogy akadályt állít az európai digitális egységes piac fejlődése elé.

Mindemellett az Európai Bizottság által javasolt öt intézkedési pont észszerű és értelmes. Megvan bennük az a lehetőség, hogy fokozzák a platformok hasznosságát a digitális egységes piacon. Kiemelkedő jelentősége van annak, hogy az Európai Bizottság kiegyensúlyozott megközelítést alkalmazzon, és ne hagyja figyelmen kívül a platformok jogos kereskedelmi érdekeit.

4.2.4. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv felülvizsgálata

Az EGSZB támogatja ezt a személyes adatok védelmével kapcsolatos megközelítést. Nincs meggyőződve arról, hogy a „személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való jog” jelenlegi státusa hosszú távon fenntartható, ugyanis azt az EU most túlságosan tágan értelmezi, és technikailag nehéz világszinten biztosítani ezt a jogot a interneten. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy módosítsa úgy ezt a jogot, hogy védje a kiszolgáltatottakat, és ezáltal biztosítsa e jog világszintű elfogadottságát.

4.2.5. Szerződéses kiberbiztonsági köz-magán társulás létrehozása

A digitális gazdaságban az értéklánc különböző szakaszai függetlenek az országhatároktól, és túllépi a nemzeti kereteket, ami nagyban elősegíti a kiberbűnözést. Az EGSZB üdvözlöi, hogy a digitális egységes piaci stratégia magában foglalja az ágazattal létrehozandó kiberbiztonsági társulást, hogy ily módon végre kialakuljon a kockázatkezelés és a hatékony információáramlás – régóta várt – kultúrája.

A kiberbűnözésnek van egy további sajátos oldala, amellyel az Európai Bizottság eddig nem foglalkozott: az információs és kommunikációs technológiák lehetőséget adnak a kibertér felügyeletére, ám ezzel a lehetőséggel vissza lehet élni a személyes adatok és kommunikáció ellenőrzése céljából az egyéni szabadságok sérelmére, vagy akár egyes államokkal és politikai vezetőkkel szembeni kémkedés céljából. Az EGSZB e tekintetben úgy véli, hogy információcsereket kell szervezni, és uniós szinten javítani kell az észlelési és beavatkozási kapacitást.

Az Európai Bizottság nem utal a javasolt partnerség kiterjedésére, a várt eredményekre vagy a partnerség struktúrájára (egy vagy több partner). Az EGSZB felhívja még a figyelmet a kiberbiztonságba irányuló piaci beruházások jelenlegi mértékére. E két ok miatt az EGSZB mindaddig nem tud véleményt mondani erről a javaslatról, amíg nem ismeri annak több részletét.

4.3. **A digitális gazdaságban rejlő növekedési lehetőségek maximalizálása**

4.3.1. *Az adatok tulajdonjogára, a (pl. a felhőszolgáltatók közötti) szabad adatforgalomra és az európai számítási felhőre irányuló kezdeményezések*

Az EGSZB tudatában van annak, hogy a nagyméretű adathalmazok (big data) technológiája terén konfliktus van a személyes adatok védelme, valamint a személyesadat-sorok gazdasági, társadalmi és orvosi célú, óriási méretű elemzésekben való aggregálása között. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a tervezett felülvizsgálatot használja ki ennek a konfliktusnak a feloldására.

4.3.2. *A kulcsfontosságú ikt-szabványokra irányuló terv elfogadása és az európai interoperabilitási keret kiterjesztése a közszolgáltatásokra*

Az EGSZB támogatja ezt a kezdeményezést. Bár nemzetközi bizottságok elérték a hardverek és a rendszerszoftverek egy bizonyos szintű szabványosítását, nyilvánvalóan továbbra is rengeteg lehetőség van a szabványosításra és az átjárhatóságra az ágazat, a programok és az alkalmazások szintjén, és mindez óriási lehetőségeket rejt a digitális egységes piac értékének és jelentőségének fokozására.

4.3.3. *Új e-kormányzási cselekvési terv, a „csakis egyszer” elvre irányuló kezdeményezés és a cégnyilvántartások összekapcsolására irányuló kezdeményezés*

Az e-kormányzás a tagállamok felelősségi körébe tartozik. Közöttük vannak, akik az élen járnak, és vannak, akik lemaradoznak. A teljes mértékben működőképes e-kormányzás felé történő előrelépés elengedhetetlen előfeltétele a digitális egységes piacnak.

4.3.4. *Digitális készségek és szakértelem*

Az Európai Bizottság nem tervez jogalkotási programot a digitális készségek és szakértelem kapcsán, hanem a tagállamokra hagyja a kérdés megoldását. Az EGSZB csalódott amiatt, hogy nincsenek új kezdeményezések ezen a téren. Az EGSZB legalábbis egy közleményt várna az Európai Bizottságtól, amelyben összefoglalná a normákat és a bevált gyakorlatokat. Ezenkívül hangsúlyt kell helyezni a számolási és íráskészségekre is, hiszen ezek a digitális készségtár alapvető elemei.

Az EGSZB által várt közlemény tartalmazna egy a különböző életszakaszokhoz igazított keretet, valamint az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó átfogó javaslatokat is. A keretnek az alábbi négy elemből kellene állnia: oktatás, foglalkoztatás, nyugdíj és fogyatékososság.

A OKTATÁS

A1 Általános iskola – alapszintű készségek

A2 Középiskolák – 2 ág lenne

— teljes körű készségek, hogy a diákok magabiztosan élhessenek és dolgozhassanak az információs társadalomban,

— speciális digitális készségek olyan diákok számára, akikben megvan az a lehetőség, hogy az iparági készséghiány áthidalására képes ikt-szakemberekké váljanak. Ennek kapcsán fokozni kell az erőfeszítéseket a nemek információtechnológiában való kiegyenlített részvétele érdekében.

A1 és A2 Az alap- és középfokú oktatásban egyaránt fontos a digitális készségek felelősségteljes alkalmazásának fejlesztése.

A3 Felsőfokú oktatás – a tervek szerint 2 elemet tartalmaz

- az egyes szakmákhoz kapcsolódó készségek, beépítve az oktatási és vizsgaanyagba például a mérnöki tudományok, a matematika és a biotechnológia terén,
- emelt szintű technológiai képzés, amelynek köszönhetően a diákok betölthetik a technológiai iparágakban kínált munkahelyeket.

B FOGLALKOZTATÁS

- B1 A munkáltató által biztosított, a munkahelyhez kapcsolódó képzés, amelynek során a készségek naprakészen tartása érdekében folyamatosan középpontban van az átképzés és a szakmai továbbképzés.
- B2 Készségfejlesztés a munkanélküliek számára a hatóságok szervezésében, a megfelelő ügynökségeken keresztül.

C NYUGDÍJ

- C1 Az információs társadalomhoz kapcsolódó készségek megszerzésének lehetősége egységesen mindenki számára, akinek az élete vagy pályafutása nem kapcsolódott az információs társadalomhoz.
- C2 Különleges programok azok támogatására, akik már nem képesek megbirkózni az információs társadalom kihívásaival.

D FOGYATÉKOSSÁG

Támogatás minden szakaszban a fogyatékossgal élőknek az információs társadalomba történő bevonása és ott megtartása érdekében, még akkor is, amikor a fogyatékossg súlyosabbá válik.

Az Európai Bizottság közleményének adataiból egyértelműen kiderül, hogy minden életkorban és minden régióban megfigyelhetők készséghiányok. Az EGSZB úgy véli, hogy csak egy minden tagállamban végrehajtott strukturált és ellenőrzött program biztosíthatja, hogy minél kevesebb polgár rekesztődjön ki az információs társadalomból és a digitális egységes piacról. Az EGSZB már többször kért határozott fellépést a készségek terén. A digitális egységes piaci stratégia keretében most eljött az alkalom, hogy az Európai Bizottság intézkedjen.

Kelt Brüsszelben, 2015. december 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS
